

Lacrimile amare ale Petrei von Kant

Autor: Rainer Werner Fassbinder

Rainer Werner Fassbinder (1945-1982), acest „monstru uman și geniu estetic, care s-a simțit acasă numai în operele sale”, cum scria un ziarist, a fost probabil ultimul mare artist din familia damnaților. Avea 37 de ani când a tras ultima „linie”. O linie excesiv de lungă, cum aveau să constate medicii legiști. Lucru care a întristat peste măsură, dar nu a mirat pe nimeni, fiindcă Fassbinder consuma totul în exces: alcool, droguri, femei, bărbați. A produs, în schimb, artă. Cu o forță de impact uimitoare și într-o abundență incredibilă. Dacă tragem ... linie, constatăm că, în doar 14 ani, a regizat 44 de filme (printre ele și *Berlin, Alexanderplatz*, probabil cel mai cunoscut, cel puțin în România), a scris 37 de scenarii de film, 20 de piese de teatru, a regizat 25 de spectacole. A fost adulat, a scandalizat, a luat premii importante (*Ursul de aur*, *David di Donatello* ș. a.). A fost considerat „inima” noului film german (printre colegii lui în cadrul acestui fenomen se numără Werner Herzog, Wim Wenders, Volker Schlöndorff). A fost și continuă să fie unul dintre cei mai jucați dramaturgi germani, atât în Germania, cât și în afara ei.

Sinopsis

Genul: Melodramă

Distribuția: 6 f

Petra von Kant este designer vestimentar și de ceva vreme a-nceput să aibă succes: un mare lanț de magazine, care o refuzase cu un an urmă, îi comandă o colecție. Petra are în urmă un divorț mai degrabă prietenos, după o căsnicie emancipată. O căsnicie din care s-a ales cu o fiică (acum adolescentă) și cu o descoperire importantă despre propria ei persoană: e lesbiană. Așa că, acum, ea trăiește cu Marlene, care-i e asistentă, secretară, desenatoare și tot ce-i nevoie. Petra mai are și o mamă destul de extravagantă, care tocmai se pregătește să petreacă un sejur prelungit peste ocean. Dar pentru asta mai are nevoie de un împrumut consistent de la fiica ei. După o scurtă negociere telefonică, Petra îi promite o parte din suma solicitată.

Nici Sidonie, prietena mamei ei, căsătorită în Australia și apărută pe neașteptate, nu pare o persoană chiar ștearsă. Și, dacă tot a venit, a adus cu ea și o ... tânără pe care a cunoscut-o pe vapor. O cheamă Karin și aceasta spune că, de vreun an, s-a despărțit de soțul ei. Karin urma să treacă pe la Petra doar ca să se mai vadă cu Sidonie, după care intenționează să-și găsească un hotel. Numai că tânăra Karin e atât de frumoasă, încât Petra o invită să locuiască la ea. Apoi să se culce cu ea. Apoi, îi promite s-o ajute să ajungă model. Ei da, Petra s-a drăgostit de-a binelea. Și-ncă foarte tare. Asta se vede și-n atitudinea ei tot mai ostilă față de fosta amantă, care continuă să rămână-n casă și să lucreze pentru ea. Da fapt, pentru ele, fiindcă de acum are de făcut câte două cafele, câte două drinkuri etc.

Relația cu Petra n-o face însă pe Karin să renunțe la libertatea ei. Așa se face că Petra va trebui treptat să admită că nu-i chiar atât de emancipată cum se credea, de vreme ce-ncepe să fie roasă de gelozie. Și lucrurile se complică și mai mult. Karin are succes în modelling, fotografia ei apare pe prima pagină a unei publicații importante. Fostul ei soț a revenit și el în Germania. Iar idila Petrei von Kant, ce promitea să devină o frumoasă poveste de dragoste, se transformă în dramă. Și-i provoacă lacrimi. Multe. Și, cum spune și titlul: amare...

Comentariul lui Scora

Un text mai degrabă inedit în creația lui Fassbinder, această dramă sentimentală. Sau chiar melodramă cu accente de comedie. Sigur, dacă e să facem un efort și să-l luăm în serios, el ne demonstrează că suferințele din dragoste sunt aceleași, indiferent de sexul partenerilor. (În fond, unul dintre amanții autorului s-a sinucis.) Și ne putem întreba, tot serios, împreună cu Petra – care e o femeie inteligentă, nu degeaba o cheamă von *Kant*! – dacă ceea ce a trăit ea a fos dragoste sau posesivitate. Și dacă e rănită chiar în amor, sau doar în amorul propriu. Ceea ce e ofertant, la această piesă, e că poate evolua la fel de bine pe coordonatele melodramei sau ale comediei sentimentale. Și, deloc de neglijat, avantajul că e un text cu 6 (!) femei. Asta, în condițiile în care în general se scriu piese cu mulți bărbați, în timp ce, în teatre, numărul actrițelor e considerabil mai mare decât cel al actorilor.

Detalii tehnice

Premiera absolută a piesei a avut loc în 1971 la *Landestheater Darmstadt*, în regia lui Peer Raben. În anul următor, a fost lansat și filmul, regizat de Fassbinder, cu Hanna Schygulla În rolul titular.

În **România**, piesa nu a fost încă jucată. Ea fost publicată în volumul Rainer Werner Fassbinder, *Lacrimile amare ale Petrei von Kant*, Europress Group, 2017.

Pentru drepturile de reprezentare: **VERLAG DER AUTOREN**: Verlag der Autoren GmbH & Co, KG Taunusstraße 19, 60329 Frankfurt am Main, Cahrlotte Brombach, brombach@verlagderautoren.de.

Drepturile asupra versiunii românești: Victor Scoradeț, vicmarsco@yahoo.de.

Mostră text

KARIN Părinții mei? A fost foarte simplu. Tu n-ai... n-ai citit-o-n ziare, povestea asta?

PETRA Nu, nu, nu-mi aduc aminte.

KARIN Tata bea mult și... nu, povestesc aiurea, fiindcă... într-o bună zi, i-au spus lui tata la firmă, domnule Thimm, noi suntem o întreprindere de mare performanță sau așa, la noi nu mai e loc pentru oameni de vârstă dumneavoastră. Exact nu știu nici eu, că n-am fost de față, dar așa a fost, aproximativ. Atunci el s-a prăbușit, a-nceput să plângă și să lovească-n jur, și ăia de la pază l-au scos în stradă. Și atunci el s-a dus în cârciuma în care bea de obicei și s-a-mbătat. Ce putea să facă cineva în situația asta, iar tata a băut întotdeauna mult. Pe urmă s-a dus acasă, a înjunghiat-o pe mama și s-a spânzurat. N-a mai văzut niciun loc pe lume pentru el și nevasta lui. E simplă de tot, povestea. Atunci am plecat imediat în Australia. Dar nici acolo viața nu e chiar roz. În ceea ce privește șansele și așa. ăia te lasă baltă dacă nu te zbați ca alte alea.

PETRA Acum, toate astea or să se schimbe cu totul, Karin, cu totul. O să ne străduim, împreună, ca să te mai alegi cu ceva din viața asta a ta.

KARIN Ar fi frumos. Mi s-a-ntâmplat de multe ori să nu mai am nicio speranță, pe bune. Cu soțul meu a fost așa un căcat. ăla mă lăsa să mă

spetesc și zicea mereu că odată are să facă bani mulți sau așa. Că nu mai e mult până atunci. Mă călca pe nervi cum nici nu-ți imaginezi.

Marlene aduce șampania, o desface, toarnă în două cupe, se-ntoarce la lucru.

PETRA Noroc. Pentru noi două, ca să facem ceva cu posibilitățile pe care le avem.

KARIN Noroc.

PETRA Îmi închipui deja cum dumnea... cum ai să mergi tu pe catwalk. Am să concep o colecție special pentru tine. Am să fac din tine un top model. Pe bune! Ești frumoasă, Karin.

O mângâie, apoi se ridică repede, pune un disc. („In my room”, de Walker Brothers.)

(...)

PETRA Și unde zici că ai fost azi noapte? *Karin nu reacționează.* Karin?

KARIN Da.

PETRA Te-am întrebat unde ai fost azi nopate.

KARIN M-am dus să dansez.

PETRA Până la șase dimineața?

KARIN Și?

PETRA Fiindcă nicăieri nu-i deschis până la ora aia.

KARIN Nu?

PETRA Nu. Și cu cine ai fost să „dansezi”?

KARIN Poftim?

PETRA Te-am întrebat cu cine ai fost să dansezi, da?

KARIN Cu un bărbat!

PETRA A, da?

KARIN Da.

PETRA Ce bărbat?

KARIN Cu un bărbat mare și negru, cu o pulă mare și neagră.

PETRA Așa, așa. *Se duce la bar și-și mai pune un gin tonic.* Mai voiai și tu unul?

KARIN Da, mai fă-mi unul.

PETRA E-n regulă.

KARIN Știi, ai putea s-o lași baltă.

PETRA Nu vreau s-o las baltă. Dar ai putea eventual să fii și tu mai prietenoasă. Poftim.

KARIN Mulțumesc, iubire, mulțumesc!!

PETRA Cum a fost tipul?

KARIN În pat?

PETRA De exemplu.

KARIN Nesătul.

PETRA Da?

KARIN Extrem. Trebuie să-ți imaginezi, niște mâini mari și negre pe pielea mea albă și delicată. Și... buzele alea! Se știe că toți negrii au buzele groase și calde. *Petra își duce mâna la inimă.* Ai de gând să leșini, iubire? *Râde excesiv.*

PETRA *către Marlene.* Nu te mai holba așa, vaca dracului. Adu ziaarele! Mișcă!

KARIN Hai, hai, nu e cazul să ne isterizăm. Ce-i mai bun abia acum vine.

PETRA Nu fi atât de ordinară.

KARIN Nu sunt ordinară, Petra, spun adevărul, Petra. Doar am discutat o dată, mai înainte, că vrem să fim tot timpul sincere una cu alta. Numai că tu nu suporti. Tu vrei să fii mințită.

PETRA Da, minte-mă. Te rog, minte-mă.

KARIN Deci, bine, nu-i adevărat. M-am plimbat toată noaptea singură și m-am gândit la noi două.

PETRA Da? *Plină de speranță.* Nu-i adevărat, așa-i?

KARIN Bineînțeles că nu. M-am culcat totuși cu un bărbat. Dar ăsta nu-i un lucru atât de important, nu?

PETRA *plânge deja.* Nu. Nu – bineînțeles că nu. Dar nu pot să-nțeleg, pe bune, nu pot să-nțeleg. De ce... de ce...

KARIN Nu mai plânge Petra, te rog. Uite, cu toate astea îmi place de tine, cu toate astea te iubesc... dar ... *Ridică din umeri.* *Petra plânge nestăpânit.* Uite, doar era clar că o să mă mai culc din când în când și cu câte un bărbat. Așa sunt eu făcută. Și în fond asta nu ne afectează deloc. Un bărbat ca ăsta – nu fac decât să mă folosesc de el. Nu e vorba de nimic altceva. Un pic de distracție. Asta-i tot. Doar tu vorbeai la început tot timpul de libertate și așa. Tot timpul spuneai că nu avem nicio obligație una față de alta. Hai, nu mai plânge, doar vezi că mă-ntorc de fiecare dată la tine.

PETRA Ce tare mă doare inima. Ca și când aș fi fost înjunghiată cu un cuțit.

KARIN Nu trebuie să te doare inima. Chiar nu-i nevoie.

PETRA Să te doară. Cine spune *să te doare*, ăla de prostie moare.

KARIN Ah, Petra. Bineînțeles că eu nu sunt atât de deșteaptă ca tine, sau atât de cultivată. Doar îmi dau seama de asta, uite.

PETRA Ești frumoasă. Țin atât de mult la tine. Mă doare totul, de cât de mult te iubesc. O Doamna o Doamne. *Se duce să-și mai facă un drink.* Mai vrei și tu unul?

KARIN Trebuie să am grijă de silueta mea.